Stichting Zeldzame Huisdierrassen

Jaarverslag 2018
Stichting Zeldzame Huisdierrassen en Projectbureau Behoud Nederlands Levend Erfgoed

Maart 2019

SZH
VOOR LEVEND ERFGOED

Stichting gegevens

Naam instelling	Stichting Zeldzame Huisdierrassen
Bezoek- en postadres	Dreijenlaan 2, 6703 HA Wageningen
Telefoon	06-54 92 22 75
Website	www.szh.nl
Mail	info@szh.nl
IBAN	NL20Rabo0128617233
RSIN	007243509
KvK (Groningen)	41009288

Vaststelling Bestuur

Het bestuur van de bovenstaande instelling stelt hierbij de jaarrekening over 2018 vast

	Handtekening
Voorzitter	De heer G. Boink Mortel 4 5071 NA Udenhout
Secretaris	De heer P. van Eldik Hinkerstraat 30 3945 BS Cothen
Penningmeester	De heer J. Vennedunker Tuinbouwstraat 14 9571 TA 2e Exloërmond

Inhoud

Inleiding 4

Missie en beleid 4

Organisatie 4

1.1. Communicatie 5

1.2. Projecten ter ondersteuning van rasorganisaties 7
2018 in beeld 14

Jaarrekening 16

2.1 Balans per 31 december 2018 (na resultaatbestemming) 16
2.2 Staat van baten en lasten over 2018 17
2.3 Toelichting op de balans en staat van baten en lasten 18
2.3.1 Algemene toelichting 18
2.3.2 Grondslagen voor bepaling van het resultaat 20

3 Materiële vaste activa 21

4 Vorderingen 22

5 Liquide middelen 22

6 Reserves en fondsen 22

7 Kortlopende schulden 23

8 Baten uit eigen fondsenwerving 24

9 Subsidies van overheden 24

10 Projectbijdragen 25

11 Baten uit beleggingen 25

12 Lastenverdeling en toerekening aan de doelstelling 26

13 Personeelskosten 27

14 Verbonden partijen 27

Overige gegevens 28

Inleiding

In dit verslag staan de activiteiten van de Stichting Zeldzame Huisdierrassen (SZH) en de projecten die uitgevoerd zijn door het projectbureau Behoud Nederlands Levend Erfgoed. De werkzaamheden werden gedaan door professionele medewerkers van het projectbureau, bestuursleden en vrijwilligers. Het projectbureau, dat sinds 2008 bestaat, voert projecten uit ter ondersteuning van de stamboeken en rasorganisaties. Nadat begin 2011 een programma is vastgesteld voor de periode 2011-2013/14, zijn er in de jaren 2015 en 2016 werkzaamheden afgesproken met het ministerie van Economische Zaken (nu ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) volgens het strategieplan 2015-2016. De werkzaamheden van 2018 vallen binnen het strategieplan 2017-2019 en het subsidieverzoek 2018.

Missie en beleid

De SZH is opgericht in 1976 om de variatie onder de landbouwhuisdieren in Nederland te behouden en te voorkomen dat oorspronkelijke Nederlandse rassen uitsterven. Dit doet ze door nieuwe functies voor authentiek Nederlandse rassen te promoten opdat deze dieren weer een wezenlijk onderdeel van onze samenleving uitmaken. De rassen worden ingezet bij vormen van duurzame landbouw, zorgboerderijen, natuurbeheer, sport en recreatie en als hobbydier. Op kinderboerderijen en in openluchtmusea zijn ze levende voorbeelden van onze cultuur. Bedrijven en centra die dit in praktijk brengen kunnen een erkenning krijgen van de SZH als fokcentrum, educatief centrum en/of ZeldzaamLEKKER bedrijf. De SZH heeft voor de ruim 70 verschillende rasverenigingen een koepelfunctie en is een kenniscentrum. Zij draagt kennis uit over oorspronkelijke rassen en over hun betekenis voor ons landschap, het behoud van genetische diversiteit, de rol van deze rassen bij wetenschappelijke ontwikkelingen en de cultuurgeschiedenis.

Organisatie

Bestuur

In 2018 heeft de SZH afscheid genomen van twee bestuursleden, te noemen dhr. Dr. Ir. Bart Ducro en dhr. Ad Taks. Het bestuur bestond op 31 december 2018 uit 9 leden, te weten:

dhr. Dr. Adriaan Antonis	vermarkten producten en diensten
dhr. Drs. Geert Boink	voorzitter
dhr. Ing. Peter van Eldik	secretaris
dhr. Dr. Ir. Bastiaan Meerburg MBA	politieke zaken
mw. Dr. Ir. Ferry Leenstra,	fokkerij en genetica
dhr. Ing. Johan Vennedunker	penningmeester
dhr. Pieter Dekker	schapen en publieke zaken
dhr. Ir. Arjan Vriend	natuur- en landschapsbeheer, technisch voorzitter
mw. Dr. Ank Zegwaard	educatie en promotie

Dhr. Daan Dercksen en Mw. Saskia Clashen-Polman zijn toegetreden als aspirant bestuursleden en draaien in 2018 mee alvorens zij besluiten een bestuursfunctie te vervullen.

Bovenstaand bestuur werd vanuit het Centrum voor Genetische bronnen Nederland ondersteund door adviseur dhr. Ir. Sipke Joost Hiemstra.

Het Dagelijks Bestuur (in 2018 bestaand uit de leden Boink, Van Eldik, Vennedunker en Vriend) heeft zes keer vergaderd op 29 januari, 5 maart, 14 mei, 2 juli, 3 september 5

november. Het gehele bestuur is drie keer bij elkaar geweest (te weten op 5 februari, 4 juni en 3 december).

Financiering werkzaamheden SZH en vervolg
In het najaar van 2017 heeft het Ministerie van LNV besloten om, ondanks de onderkende noodzaak van het werk van de SZH en het verzoek om de bijdrage voor de SZH te verhogen naar het toegekende bedrag tot 2014 van 200.000 euro per jaar, het bedrag van de jaarlijkse subsidie voor 2018 eenmalig te verhogen naar 120.000 euro (ten opzichte van 80.000 euro voor 2017). In december is hiervoor een projectplan ingediend om deze projectgelden te besteden. Er zijn strategische doelen geformuleerd voor de periode 2017-2019 en voor 2018 is een jaarplan opgesteld. In 2018 kreeg SZH tevens een projectsubsidie van Provincie Gelderland toegekend (POP 3 subsidie binnen Agenda Vitaal Platteland Gelderland).

Medewerkers SZH
In 2018 zijn de volgende medewerkers werkzaam geweest bij het projectbureau: Nonja Remijn, Marjolein Neuteboom, Linette Mak, Marrit Schakel en Naomi de Rijk. Nonja Remijn is aangesteld als bureaucoördinator en is daarmee verantwoordelijk voor het ondersteunen van de rasorganisaties op gebied van promotie, en educatie, en organisatorische zaken zoals de communicatie met de achterban en de presentatie op evenementen. Ook is Nonja Remijn direct aanspreekpunt voor externe partners zoals natuurorganisaties, kinderboerderijen en organisaties met aanpalende doelen zoals SlowFood Nederland en stichting De Oerakker. Tevens had Nonja Remijn in 2018 bestuur ondersteunende taken en taken ten behoeve van het voortzetten en tijdig bijstellen van de strategie van de SZH.

Nonja Remijn is van 1 september tot en met 31 december niet werkzaam geweest in verband met zwangerschapsverlof. Haar taken zijn tijdelijk deels waargenomen door Marrit Schakel en deels door Marjolein Neuteboom. Marjolein Neuteboom was in 2018 werkzaam als 'beleidsmedewerker' waarbij haar belangrijkste taken het ondersteunen van de rasorganisaties in het inzichtelijk en benoembaar maken van de belangrijkste knelgevallen waren. Deze betreffen vaak de regelgeving, en het faciliteren van overleggen, het samenbrengen van de sleutelpersonen en het bieden van een duidelijke procesbegeleiding. Marjolein heeft de knelpunten voor houders van zeldzame rassen inzichtelijk gemaakt zoals de problemen die ontstonden voor ondernemers van zeldzame runderrassen als gevolg van de fosfaatmaatregelen. Ze heeft vervolgens de nodige nazorg kunnen bieden in vervolgtrajecten, zoals het optimaliseren van het paraplubestand. Linette Mak is aangesteld als projectleider voor het bedrijfsontwikkelingsproject Levend Erfgoed Loont, grotendeels gefinancierd door provincie Gelderland. Naomi de Rijk is student Dierwetenschappen aan de Wageningen UR en is aangesteld voor de algemene ondersteuning van de medewerkers en het uitvoeren van een aantal secretariële zaken.

1.1 Communicatie

Erkende Levend Erfgoed Centra
Op bijna 100 door SZH erkende erfgoedlocaties wordt het levend erfgoed bewust in stand gehouden door de dieren te fokken voor een gezonde toekomst voor het ras. Ook kunnen daar de dieren worden beleefd door groot publiek van jong en oud.

De SZH heeft per 31 december 2018 zesenvijftig erkende fokcentra en zestien erkende educatieve centra en vierentwintig ZeldzaamLEKKERcentra.

In 2018 zijn zes nieuwe fokcentra erkend, namelijk Wilma Brinkman voor het Groninger paard, Frits Dommerholt voor de Nederlandse Sabelpootkriel, Kraaikop, het Drents hoen bolstaart en Noord-Hollandse Krombekeend en Dwergkuifeend die hij houdt op het erkend ZeldzaamLEKKER centrum De Brömmels. Cees Brouwer heeft het predicaat 'erkend fokcentrum' gekregen voor zijn Nederlandse Bonte geiten en Wiepke Lam is erkend fokcentrum geworden voor Zwartblesschapen. Schaapskooi Schijndel kreeg een predicaat 'erkend fokcentrum' voor de rassen Chaams hoen, Kraaikop en Brabanter van fokker Ad van den Oetelaar. De familie de Willigen van Boerderij Bovenhuispolder kreeg een erkenning voor fokcentrum voor Lakenvelders.

Er is één nieuw educatief centrum erkend, te weten stichting Natuurbeleving Leidsche Hoeven. Er zijn geen nieuwe ZeldzaamLEKKER centra erkend in 2018.

Naast een vermelding op de website van de SZH, een grote vlag en mooi bordje voor de stal kunnen de erkende centra rekenen op ondersteuning in promotiematerialen en worden zij uitgenodigd voor workshops om samen uitdagingen te tackelen.

Donateurs

De SZH heeft ruim 1100 donateurs, inclusief ongeveer 30 donateurs voor het leven.
In 2018 hebben 51 nieuwe donateurs zich bij de stichting aangemeld; dat zijn er bijna evenveel als in het jaar ervoor (54). Donateurs betalen minimaal 22,50 euro per jaar en deze bijdrage helpt SZH in het ondersteunen van rasorganisaties bij het werven van nieuwe liefhebbers van zeldzame rassen. Donateurs zijn voor SZH veel meer dan alleen gever van een financiële bijdrage. Donateurs zijn voor de stichting waardevolle partners in het overbrengen van de waarde van de dieren naar een breder publiek, ook de reden waarom de SZH is opgericht en nog altijd bestaat. Er bestaan mogelijkheden om als donateur op nog meer manieren bij te dragen aan het behoud van zeldzame rassen. Hiervoor heeft SZH de webpagina 'wat kan jij doen' ingericht. Zo wordt het aanvragen van een les over de rassen op een basisschool in de buurt gepromoot en wordt het kopen van de 'zeldzaamlekker' producten hier onder de aandacht gebracht bij de liefhebbers.

In 2018 vroeg SZH al haar bestuursleden en vrijwilligers wat hun motivatie en de aanleiding om donateur van SZH te worden en zich actief in te zetten voor de stichting. Daaruit bleek dat de meesten via persoonlijke contacten betrokken raakten bij SZH en zo gaandeweg zich steeds meer verbonden gaan voelen met de missie. Dus mond-op-mond-reclame werkt, en zeker voor een stichting als SZH. Het verhaal van de oude rassen is het waard om nog vaker te vertellen.

Communicatiemiddelen: Zeldzaam Huisdier, websites en social media

Communicatie met de achterban en stakeholders heeft plaatsgevonden via het blad *Zeldzaam Huisdier* (verstuurd aan donateurs en verspreid op evenementen en via de erkende centra). De eindredactie van *Zeldzaam Huisdier* werd verzorgd door Carolijn Janssens en Ank Zegwaard. Het blad zorgt voor achtergrondinformatie bij en informatie over het werk van de SZH en het projectbureau. Artikelen die in *Zeldzaam Huisdier* verschenen kwamen een half

jaar na publicatie voor iedereen beschikbaar op het kennisportaal https://www.groenkennisnet.nl/nl/groenkennisnet/kennisbank.htm

De digitale communicatie verliep via de volgende kanalen:
De SZH-website www.szh.nl, en de ZeldzaamLEKKER website www.zeldzaamlekker.nl
De website SZH is up to date gemaakt en er is een plan gemaakt om de ZeldzaamLEKKER website weer goed te laten functioneren.

Wat betreft de sociale media is in 2018 de focus gelegd op de SZH Facebookpagina 'SZH voor levend erfgoed (1624 volgers, t.o.v. 1490 volgers in 2017) en de website. Op Facebook plaatsten we 67 berichten (t.o.v. 101 berichten in 2017) met een bereik tot bijna 10.000 personen per bericht. Met name de berichten over de mogelijke gevolgen van de fosfaatregelingen werden veel gelezen en gedeeld.

De Nieuwsbrief op Groen Kennis Net samen met het CGN heeft een bereik van ruim 1000 adressen, een forse groei in vergelijking met ruim 600 ontvangers in het voorgaande jaar. Via Twitter Twitter@levenderfgoed heeft de SZH 350 volgers (t.o.v. 308 volgers in 2017). De Linkedin discussiegroep 'Stichting Zeldzame Huisdierrassen' telt 127 leden.

1.2 Projecten ter ondersteuning van rasorganisaties

Het hoofddoel zoals benoemd in het subsidieverzoek 2018 luidde als volgt:

Rasorganisaties ondersteunen in kennis over organisatie, communicatie, fokbeleid en het benutten van de rassen en door voorlichting over de waarde van de genetische bronnen voor de voedselzekerheid en een duurzaam natuurbeheer, nieuwe fokkers en gebruikers werven en het maatschappelijk draagvlak vergroten voor ons levend erfgoed.

In 2018 zijn de volgende projecten uitgevoerd om dit hoofddoel te bereiken:

Monitoren rasorganisaties

Door middel van het mede organiseren en aansluiten bij platform overleggen wordt geïnventariseerd welke gemeenschappelijke en urgente knelgevallen zich voordoen bij de diverse diergroepen. In 2018 was het belangrijkste dossier die van de fosfaatregelgeving en de wijzigingen ten aanzien van de fokkerijverordening:

Dossier Fosfaat

Zowel met rasorganisaties als met het ministerie van LNV zijn meerdere effectieve overleggen geweest over de noodzaak van ondersteuning van ondernemers met rundveerassen in de dreigende fosfaatrechten die een grote belemmering hadden kunnen zijn.

Ook het DNA-analyse project, waarbij onbekende dieren met onbekende achtergrond mogelijk toegevoegd zouden kunnen worden aan de stamboekpopulaties, en de mogelijkheden tot de herinvoering van de dierpremies voor zeldzame rassen (waar Nederland als één van de enige landen in Europa niet aan voldoet) stonden in deze overleggen op de agenda.

Op donderdag 5 juli 2018 heeft de Tweede Kamer een motie ingediend door Carla Dik-Faber van de Christen Unie aangenomen waarin de regering verzocht wordt om de (provinciale) POP-subsidie aan te wenden voor individuele dierpremie bij deze rassen. Het betreft de Brandrode runderen, het Fries Hollandse en Roodbont Friese vee, de Groninger Blaarkoppen, Lakenvelders en Witrikken die gemolken worden. Daarnaast wordt gevraagd de houders van deze zeldzame melkkoeien te ondersteunen vanuit het nieuwe GLB. Deze motie is ondersteund door D66, CDA, Groen Links, SP, VVD en PvdA.

Dit onderstreept het belang dat al deze partijen hechten aan het behoud van ons genetisch erfgoed. Zeker met het oog op de toekomstig zo gewenste kringlooplandbouw, waar deze van oorsprong dubbeldoel rassen helemaal in passen. Met een goed functionerende werkwijze van het plaatsen van vlaggen bij de individuele diernummers in het I&R-systeem door de SZH (in opdracht van het ministerie van LNV) kan RVO op betrekkelijk eenvoudige wijze de betreffende dieren herkennen als werkelijk behorend tot een zeldzaam Nederlands ras en de subsidieregeling uitvoeren en controleren.

SZH beschouwt het aannemen van deze motie als een erkenning voor de inspanningen die ze verrichten om deze prachtige typische oer-Nederlandse koeien in stand te houden en waarmee ze een groot maatschappelijk belang dienen: behoud van agrobiodiversiteit voor de volgende generaties. In 2019 zal naar verwachting de eerste dierpremie worden uitbetaald. SZH en LNV blijven in overleg over de procedure en taakverdeling in deze.

Nieuwe Europese fokkerijregelgeving voor ras-specifieke fokprogramma's

Per 1 november 2018 trad de nieuwe Europese fokkerijverordening in werking ter vervanging van de huidige zoötechnische richtlijnen. Deze verordening reglementeert de fokkerij van runderen, buffels, schapen, geiten, varkens, paarden en ezels in Europa. Stamboeken en fokkerijorganisaties moeten per 1 november 2018 hieraan voldoen.

De verordening reglementeert onder andere de erkenning van stamboekverenigingen en fokkerijgroeperingen, de goedkeuring van fokprogramma's per ras, de inschrijving van fokdieren in hoofdsectie en aanvullende secties van een stamboek, prestatieonderzoek en genetische evaluatie van fokdieren, en de uitgifte van exportcertificaten voor raszuivere dieren.

SZH heeft diverse rasorganisaties begeleid in het aanvragen van erkenningen, zoals vereniging van Brandrode runderen, de Witrikstichting en het FHRS.

Protocol isolatie herkauwers en varkens van zeldzame Nederlandse rassen bij dierziekte-uitbraak

SZH heeft op verzoek van NVWA een protocol opgesteld om in geval van dierziekte-uitbraak herkauwers en varkens van Nederlandse oorspronkelijke rassen te kunnen isoleren. Dit protocol beschrijft op welke wijze door de houder of eigenaar van dieren, zijnde herkauwers en varkens behorend tot de zeldzame Nederlandse huisdierrassen, en door de NVWA invulling wordt gegeven aan bepalingen ten aanzien van quarantaine of isolatie van de dieren bij een uitbraak van een besmettelijke dierziekte. Dit protocol is gebaseerd op de wettelijk vastgelegde ruimte in de EU-regelgeving (o.a. Richtlijn 2003/85/EC) waarin bepaald is dat

dieren van de zeldzame huisdierrassen rassen bij uitbraak van besmettelijke dierziektes uitgesloten mogen worden van ruiming. Dit onder voorwaarde van adequate isolatie.
De Stichting Zeldzame Huisdierrassen is door het ministerie van LNV aangewezen om in de I&R-database de individuele dieren behorend tot een door SZH benoemd zeldzaam Nederlands runder-, schapen- en geitenras een extra vlag te geven zodat ze herkenbaar zijn in het systeem. Gevlagde dieren behoren op deze manier tot het 'paraplubestand'.
Het protocol is in 2018 voorgelegd en goedgekeurd bevonden door NVWA.

Resultaten project – Paraplubestand en bepaling raszuiverheid via DNA-analyse

Op verzoek van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselveiligheid (LNV) heeft SZH het zgn. paraplubestand opgezet. Via dit paraplubestand kunnen dieren herkend worden als behorend tot een zeldzaam Nederlands ras. Deze herkenning wordt gebruikt ten tijde van een uitbraak van dierziektes en sinds 2017 ook bij de fosfaatregelgeving.

Eind 2018 zijn inmiddels 9.409 zeldzame runderen, 4.290 zeldzame schapen, 1.527 zeldzame geiten 'gevlagd'.

Runderen:

	Aantal 2017	**Aantal 2018**
Groninger Blaarkop	2.360	2.654
Fries Hollands	2.315	2.580
Brandrood	2.089	2.101
Lakenvelder	1.804	1.710
Fries Roodbont	98	307
Witrik en andere kleurslagen	14	57
Totaal	8.680	9.409

Schapen:

	Aantal 2017	**Aantal 2018**
Mergellander		774
Veluws heideschaap	182	1.541
Zwartbles	565	1.975
Totaal	747	4.290

Geiten:

	Aantal 2018
Nederlandse landgeit	1.244
Nederlandse bonte geit	134
Nederlandse witte geit	98
Toggenburger	51
Totaal	1.527

In 2018 is daarnaast aanmelden voor het paraplubestand ook beschikbaar gekomen voor geiten en schapen. Ook van geiten en schapen worden alleen die dieren gevlagd met een

bloedvoering van minimaal 87% raszuiverheid. In 2018 zijn de eerste runderen, met de door het CGN ontwikkelde methodiek, via een DNA-analyse opgenomen in één van de stamboeken. Dit heeft geresulteerd dat vooral het aantal stamboekdieren van Fries Roodbont aanzienlijk uitgebreid.

Rundveehouders die hun dieren succesvol hebben kunnen vlaggen kregen van SZH een certificaat toegestuurd, om op te hangen op kantoor of in de stal.

Onderzoek naar indicatoren kwetsbaarheid van populaties

In samenwerking met het CGN is in 2017 opdracht gegeven aan studenten van Wageningen UR om een methode te ontwikkelen die de kwalitatieve factoren meet die van invloed zijn op de kwetsbaarheid van een ras. Op die manier kan naast de kwantitatieve factoren (zoals aantallen van een ras) een inventarisatie gemaakt worden van factoren die van invloed zijn op de kwetsbaarheid van een ras, zoals sociaaleconomische of geografische indicatoren. Het project kreeg de naam iRadar (Integrated Risk Assessment of Domestic Animal Resources). Met hulp van diepte-interviews en online in te vullen databases, zijn populatieanalyses gedaan betreffende het aantal vrouwelijk fokdieren, trend in aantal dieren, inteelt ratio per generatie, geografische spreiding, functioneren van de rasorganisatie en de sociale context. Met een web waar alle indicatoren in worden meegenomen kan worden gescoord van 0 (relatief veilig) tot 5 (relatief kwetsbaar). Zo wordt zichtbaar waar de kracht dan wel valkuil van een ras ligt. De resultaten van het onderzoek bieden kansen op mee verder te gaan. In 2018 is hier vervolg aan gegeven en is met een aantal vertegenwoordigers van rasorganisaties gesproken over een mogelijke implementatie van het programma en welke indicatoren hierin meegenomen kunnen worden.

Platform- en netwerk overleg

Kennisuitwisseling en ontwikkeling worden zoveel mogelijk rasoverschrijdend gecoördineerd. In 2018 is door de SZH deelgenomen aan de volgende platform- en netwerkbijeenkomsten die de positie van de rasorganisaties versterken:

- Op de Biologische Vakbeurs in januari 2018 is SZH in gesprek gegaan met ondernemers en potentiele partners in de sector over verwaarding mogelijkheden van de zeldzame rassen.
- Op 9 februari heeft een strategie en netwerkgesprek plaatsgevonden met Slowfood Nederland, ter versterking van de samenwerking van beide organisaties en het samen optrekken in activiteiten zoals de belangenbehartiging voor kleine ondernemers.
- De halfjaarlijkse Kleine Fokkerij Groeperingen rundvee. In 2018 gecombineerd met de huldiging van MRIJ-koe van het jaar. Op 10 april en 7 mei zijn extra strategie overleggen ingelast met de rundveeorganisaties.
- Tijdens de Fantastisch Vlees-Special op 23 april waren ruim 50 deelnemers met elkaar in gesprek over hoe we met elkaar de waardevolle vleesveehouderij kunnen versterken. Sprekers aanwezig waren: de wereldberoemde pionier en kringloopboer Joel Salatin (Polyface Farms), directeur Dierwetenschappen Martin Scholten (Wageningen UR) en voorvechter van de Nederlandse zoogveehouderij Maurits Tepper (Eytemaheert).
- Op 1 mei is de initiatiefgroep Duurzame Veehouderij bij elkaar gekomen, In de organisatie zitten (naast SZH) vertegenwoordigers van fokkerijorganisaties, LTO, de Dierenbescherming, Wageningen UR en het ministerie van landbouw. De

initiatiefgroep is opgericht in het kader van de Uitvoeringsagenda Duurzame Veehouderij.
- Tijdens de landelijke beheerdersdag op 28 september is met een groot aantal beheerders van natuurterreinen en landgoederen, de kwaliteiten en economische perspectieven van de runder-, schapen- en geitenrassen in extensieve landbouw en natuurbeheer besproken.
- Op 9 februari heeft een strategie en netwerkgesprek plaatsgevonden met Slowfood Nederland, ter versterking van de samenwerking van beide organisaties en het samen optrekken in activiteiten zoals de belangenbehartiging voor kleine ondernemers.
- Met Stichting De Oerakker, Boerenvoornatuur, stichting Heideboerderij en Stichting Het Levend Archief is een aantal keren strategisch overleg gevoerd over de mogelijkheden een samenwerkingsverband in te richten voor levend erfgoed rassen en gewassen.

Ondersteuning ras van het jaar

Zoals elk jaar is ook in 2018 een ras van het jaar gekozen. Een ras krijgt speciale aandacht in de SZH-promotie. In 2018 was dat het Groninger paard.

Er is in dat jaar een nieuw fokcentrum voor het Groninger paard erkend, namelijk stal Vredeheim van Wilma Brinkman. De SZH heeft samen met de Vereniging Het Groninger Paard een aantal publicaties verzorgd over het ras, een kleurplaat laten maken en met de rasorganisatie pr mogelijkheden verkend. Ook was de SZH vertegenwoordigd bij de hengstenkeuring van het ras, op 20 januari. Hier is ook een penning uitgereikt. In het kwartaalblad Zeldzaam Huisdier verschenen vier artikelen in het kader 'ras van het jaar'. Hiervoor zijn een aantal diepte-interviews met fokkers gehouden.

Draagvlak kweken voor zeldzame rassen

Sponsoring uit bedrijfsleven

In 2018 heeft SZH voor het eerst een financiële bijdrage gekregen voor haar activiteiten vanuit bedrijfsleven. In 2017 hebben hiervoor een aantal kennismakingsgesprekken plaatsgevonden waarbij SZH de status van de rassen, het belang van de erfgoedrassen en een aantal van haar kerntaken heeft gepresenteerd. Dit leverde voor 2018 drie sponsoren op: CRV, Topigs en VanDriegroup hebben de SZH zonder tegenprestatie een financiële bijdrage toegezegd. Dit bedrag is gereserveerd voor communicatiedoeleinden en het werven van houders en fokkers van de zeldzame rassen.

Publieksevenementen

De SZH heeft de zeldzame rassen en het belang van het behoud en de mogelijkheden tot gebruik van de rassen bij de volgende evenementen onder de aandacht gebracht

- Landbouwshow Opmeer op 1 augustus, ruim 10.000 bezoekers, interesse in boeren- en buitenleven en landbouwhuisdieren.
- West-Friese markt in Schagen, op 13 juli, paar duizend bezoekers, zeer breed publiek van jong en oud.
- Dag van het Gelders paard, 23 juli 2018, met deelnemers en bezoekers met interesse in de Gelderse paarden. Hier is tevens een penning uitgereikt.

- Landelijke beheerdersdag, 28 september, paar honderd deelnemers vanuit terreinbeherende instanties als Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Vereniging van Bos en natuureigenaren etc. Hier is ook een workshop georganiseerd.

De jaarlijkse donateursdag van SZH is in 2018 georganiseerd in samenwerking met Werkverband Friese rassen en stichting Landschapsbeheer Friesland. Op 27 oktober werd 'de dag van de Friese rassen en gewassen' georganiseerd op manege Gaasterland. De dag trok ruim 1000 bezoekers. Fokkers, houders en liefhebbers van Friese dieren en planten vonden elkaar deze dag, er werden demonstraties en wedstrijden georganiseerd en de dag haalde regionale krant en tv.

Op 19 april werd een inspiratiediner georganiseerd. Ruim 40 deelnemers schoven aan tafel om te debatteren over de kansen van de verschillende runderrassen in de natuur-inclusieve veehouderij. De organisatie lag in handen van de Nederlandse Zoötechnische Vereniging (NZV) en SZH. We waren te gast op biologische boerderij Veld en Beek. Sprekers waren Blaarkophouder Jan Wieringa, Blaarkophouder Maurits Tepper, Richard Crooijmans namens de WUR en innovatie manager bij CRV Sijne van der Beek. Deelnemers kregen voorafgaand aan elk ZeldzaamLEKKER gerecht een aantal stellingen mee, na elk gerecht vond een terugkoppeling plaats.

Educatieve projecten

In 2018 is de SZH actief geweest in volgende educatieve projecten:

- In oktober heeft de SZH op verzoek van diergeneeskundestudenten van de Faculteit Diergeneeskunde en dierwetenschappen studenten van Wageningen UR een excursie georganiseerd. Met lezingen van SZH en van CGN over in situ en ex situ behoud hebben de studenten kennis kunnen maken met de zeldzame rassen, we bezochten hierna erkend fokcentrum voor lakenvelders boerderij Boterhuispolder, blaarkophouderij Sophiahoeve en bonte geitenhouderij boerderij Buitenverwachting.
- Op verzoek van MBO Groencollege Helicon is een drietal gastcolleges verzorgd over het fokken van en ondernemen met zeldzame huisdierrassen. Het theoretische deel is ingevuld door SZH, waarbij leerlingen werden uitgedaagd na te denken over een fokbeleid dan wel een type onderneming dat bij hun zou passen in de toekomst. Theorie werd opgevolgd met een praktijkgedeelte waarbij onder begeleiding van Mark en Astrid Welten, eigenaar van boerderij de Eikenhof en tevens fokcentrum voor landgeiten, de leerlingen een rondleiding kregen langs de diverse zeldzame rassen op de locatie en opdrachten in dierverzorging hebben uitgevoerd.

Internationale samenwerking

24 tot en met 27 juni vond de jaarlijkse SAVE-meeting plaats, ditmaal in Kozard Hongarije. Met name de grensoverschrijdende aanpak in protocollen bij dierziektecalamiteiten kregen hier aandacht en werd er veel kennis en opgedane ervaring uitgewisseld over de kansen de producten van de lokale rassen op een goede manier te verwaarden.

Op verzoek van Europese Unie is een compendium samengesteld met successen van verwaarding van lokale rassen en gewassen. SZH heeft in dit kader een format over de kracht van 'ZeldzaamLEKKER opgevoerd. In september 2018 vond een afsluitende bijeenkomst

plaats in Nantes waar een aantal inspirerende verhalen werden gepresenteerd. Meer over het –Compendium is te lezen op http://www.geneticresources.eu/ecompendium/

Vernieuwde Communicatiestrategie

De vele nieuwe activiteiten van de SZH zoals het campagne voeren, het werven van gelden via externe projecten, via crowdfunding en via sponsoren uit het bedrijfsleven vragen om een herijking van de positionering van de stichting en de passende communicatiestrategie met daarop aansluitende communicatiemiddelen.
Om deze reden hebben dit jaar bijzonder waardevolle strategiegesprekken met communicatiebureau Johnny Wonder plaatsgevonden die de SZH hebben kunnen ondersteunen in het uitdenken van de positie van de SZH, het overbrengen van de juiste boodschap, de urgentie van de boodschap, en welke communicatiekanalen en middelen de SZH nodig heeft voor het versterken van de positie van de zeldzame rassen en het vergroten van het bereik.

Dit traject wordt in 2019 verder uitgewerkt en met de juiste communicatiematerialen ondersteund.

2018 in beeld

PARAPLUBESTAND
ZELDZAME RASSEN GEVLAGD IN I&R

Het paraplubestand wordt steeds belangrijker in het veiligstellen van de rassen en de mogelijkheden tot dierpremies.

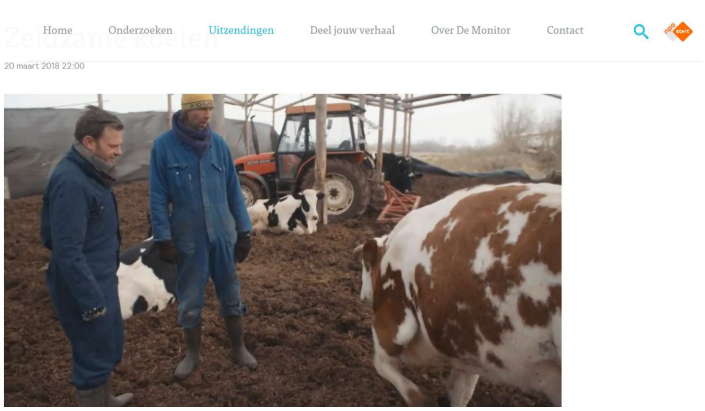

De Monitor, met speciale uitzending over de mogelijke gevolgen van regelgeving voor de ondernemers en voor de zeldzame runderrassen

SZH op keuring van het Gelders paard

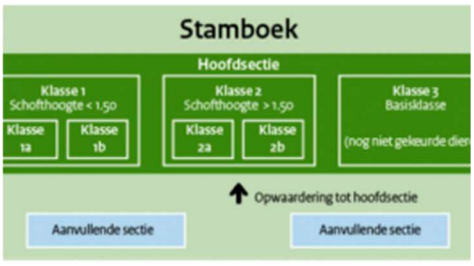

SZH legt het gebruik van hoofdsecties in de nieuwe fokkerijverordeninguit op haar website

Dierhouders maken zelf reclame voor hun erkende fokcentra

Met gelijkgestemden in gesprek over de uitdagingen en kansen voor het verwaarden van duurzaam vlees.

2018 in beeld

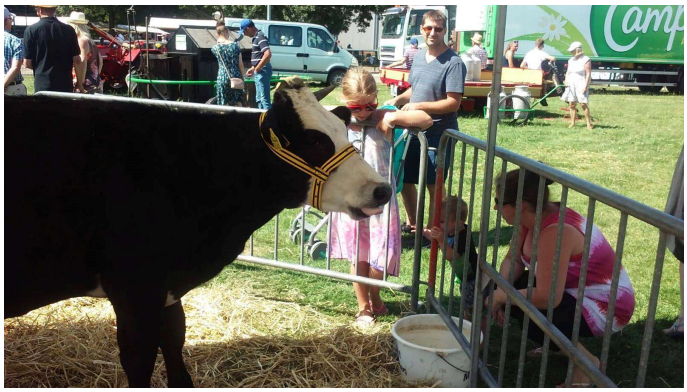

De Groninger blaarkop trekt veel aandacht in Opmeer

Voorlichting over de zeldzame rassen
op de West Friese dag van het dier

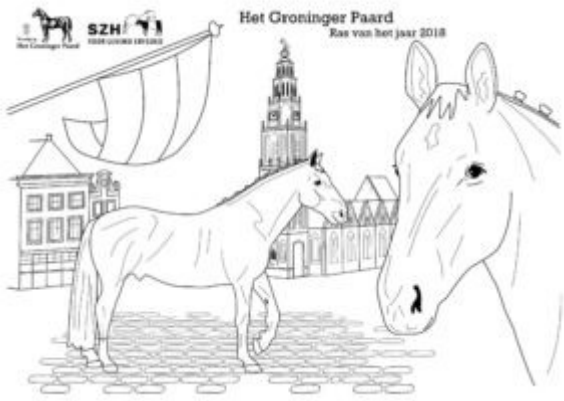

Kleurplaat Ras van het jaar 2018

Kennisuitwisseling op international niveau
tijdens de jaarlijkse SAVE-dagen

De Friese Stabij en Wetterhoun, beide laten zichzelf
zien op de dag van de Friese rassen en gewassen

Levendige gesprekken tijdens het inspiratiediner

Jaarrekening

2.1 Balans per 31 december 2018 (na resultaatbestemming)

	31 december 2018		31 december 2017	
Activa	€	€	€	€
Vaste activa				
Immateriële vaste activa	0		0	
Materiële vaste activa	204		403	
Financiële vaste activa	0		0	
		204		403
Vlottende activa				
Voorraden	0		0	
Vorderingen	33.067		32.200	
Effecten	0		0	
Liquide middelen	239.641		185.478	
		272.708		217.678
		272.912		218.081

	31 december 2018		31 december 2017	
Passiva	€	€	€	€
Reserves				
Continuïteitsreserve	98.016		54.331	
Bestemmingsreserves	62.986		74.589	
		161.002		128.920
Fondsen				
Bestemmingsfondsen		50.030		50.030
		211.032		178.950
Voorzieningen		0		0
Langlopende schulden		0		0
Kortlopende schulden		61.880		39.131
		272.912		218.081

2.2 Staat van baten en lasten over 2018

		2018		Begroting		2017
	€	€	€	€	€	€
Baten						
Baten uit eigen fondsenwerving		51.780		60.262		46.097
Subsidies van overheden		120.000		120.000		194.957
Projectbijdragen		40.763		105.000		0
Baten uit beleggingen		60		120		0
Som der baten		212.603		285.382		241.053
Lasten						
Besteed aan doelstellingen						
Doelstelling SZH	21.203		20.280		20.083	
Doelstelling Projectbureau	145.635		261.159		199.634	
		166.838		281.439		219.717
Werving baten						
Kosten eigen fondsenwerving	1.877		2.250		1.077	
		1.877		2.250		1.077
Beheer en administratie						
Kosten beheer en administratie		203		1.600		660
Som der lasten		168.918		285.289		221.454
Resultaat		43.685		93		19.599
Resultaatbestemming						
Toevoeging/onttrekking aan:						
Continuïteitsreserve		43.685		93		19.599
Bestemmingsreserves		0		0		0
Herwaarderingsreserve		0		0		0
Overige reserves		0		0		0
Bestemmingsfonds		0		0		0
		43.685		93		19.599

2.3 Toelichting op de balans en staat van baten en lasten

2.3.1 Algemene toelichting

2.3.1.1 Activiteiten

In hoofdstuk 1 zijn de activiteiten van St. Zeldzame Huisdierrassen beschreven.

2.3.1.2 Algemeen

De jaarrekening is opgesteld conform de RJk-C1 (Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor Kleine Organisaties-zonder-winstreven). De jaarrekening is opgesteld in euro's en wordt vergeleken met de door het bestuur vastgestelde begroting 2018 en de realisatie 2017.

Het boekjaar 2018 is afgesloten met een resultaat van € 43.685. De toegekende subsidies voor de werkzaamheden in het projectbureau, sponsorwerving en parapluregistratie hebben de uitvoeringskosten grotendeels kunnen dekken waardoor de ontvangen begunstigersbijdrage 2018 niet volledig nodig was als dekking voor de kosten. Van het overschot is € 43.685 aan de continuïteitsreserve toegevoegd. Deze toevoeging in 2018 voorziet op toekomstige tekorten zodat de stichting aan zijn doelstellingen kan blijven voldoen.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Vergelijking met voorgaand jaar.

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

2.3.1.3 Materiële vaste activa

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur, of lagere bedrijfswaarde. De vervaardigingsprijs bestaat uit de aanschaffingskosten van grond- en hulpstoffen en kosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan de vervaardiging inclusief installatiekosten.

2.3.1.4 Voorraden

Voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, of lagere bedrijfswaarde. De vervaardigingsprijs bestaat uit de aanschaffingskosten van grond- en hulpstoffen en kosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan de vervaardiging inclusief installatiekosten.

2.3.1.5 Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten. Voorzieningen wegens oninbaarheid dienen in mindering te worden gebracht op de boekwaarde van de vordering.

2.3.1.6 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

2.3.1.7 Reserves en fondsen

Het eigen vermogen van St. Zeldzame Huisdierrassen wordt ingedeeld in reserves en fondsen.

Continuïteitsreserve

Een continuïteitsreserve wordt gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat de fondsenwervende instelling ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. Conform de richtlijn van de commissie Herkströter hanteert het bestuur hiervoor een bovengrens van 1,5 maal de jaarkosten van de werkorganisatie. De ondergrens wordt gesteld op 0.5 maal. De continuïteitsreserve wordt gemuteerd met overschotten c.q. tekorten uit de exploitatie, na aftrek van subsidiebestedingen en donaties aan de voorzieningen.

Bestemmingsreserves

Het bestuur van SZH heeft € 47.986 van de reserves afgezonderd voor een specifiek doel te weten voor de promotie van SZH.

In 2017 zijn 2 nieuwe bestemmingsreserves gevormd voor nieuwe projecten waarvoor fondsen zijn geworven. Het project "Red de Polder Panda" is geëindigd in 2018. De bijbehorende bestemmingsreserve is daarom in 2018 komen te vervallen. Het verschil tussen de ontvangen en bestede bedragen is aan het resultaat toegevoegd. De andere bestemmingsreserve is voor het project "Rassen die Passen"

Bestemmingsfonds

Uit de nalatenschap van Dr. Anneke Clason is een bestemmingsfonds gevormd. Hierin is in 2018 geen wijziging geweest.

2.3.2 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

2.3.2.1 Algemeen

Ontvangsten en uitgaven worden in de staat van baten en lasten toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Bij de toerekening wordt een bestendige gedragslijn gevolgd. Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen baten en lasten over het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; verliezen moeten gerealiseerd worden zodra zij voorzienbaar zijn.

2.3.2.2 Opbrengstverantwoording

Baten

Baten van St. Zeldzame Huisdierrassen worden in aanmerking genomen zodra formeel en schriftelijk vastgelegd dat deze zijn toegezegd.

Nalatenschappen

De opbrengsten van nalatenschappen worden verantwoord in het boekjaar waarin de omvang van deze baten betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorlopige uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden in het boekjaar waarin ze worden ontvangen verantwoord als baten uit nalatenschappen, voor zover deze niet reeds in een voorgaand boekjaar zijn verantwoord. Verkrijgingen belast met vruchtgebruik worden alleen in de toelichting vermeld. Zij worden pas in de staat van baten en lasten verantwoord bij het einde van het vruchtgebruik of bij eerdere verkoop van de blote eigendom.

Baten uit gezamenlijke acties en giften

De baten uit gezamenlijke acties en giften worden verantwoord in het jaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld, met dien verstande dat ontvangen voorschotten worden verantwoord in het jaar waarin ze zijn ontvangen.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de winst-en-verliesrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en SZH de condities voor ontvangst kan aantonen.

Projectbijdragen

Projectbijdragen worden verantwoord in het jaar waarin de toezegging heeft plaatsgevonden. Overheidssubsidies in contanten worden verantwoord na toekenning. Een overheidssubsidie wordt verantwoord na besteding. Ontvangen projectbijdragen die nog niet besteed zijn, worden als schuld verantwoord.

Giften bestaande uit diensten worden in het algemeen niet financieel verantwoord, tenzij dit op geld waardeerbare diensten van bedrijven betreft. De niet-financiële bijdrage die door vrijwilligers wordt geleverd, wordt niet in de staat van baten en lasten verantwoord.

2.3.2.3 Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

2.3.2.4 Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen
Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

2.3.2.5 Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten
Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

3 Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa worden als volgt weergegeven:

	Bedrijfsgebouwen en -terreinen	Andere vaste bedrijfsmiddelen	Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	Totaal
	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2018				
Boekwaarden per begin boekjaar	0	403	0	403
Mutaties				
Investeringen	0	0	0	0
Afschrijvingen	0	199	0	199
Saldo mutaties	0	204	0	204
Stand per 31-december 2018				
Boekwaarden per einde boekjaar	0	204	0	204
Afschrijvingspercentages	0	20%	0	

4 Vorderingen

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Debiteuren	6.326	0
Overige vorderingen en overlopende activa	24.000	32.200
Vooruitbetaalde kosten	2.741	0
	33.067	32.200

5 Liquide middelen

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Banktegoeden	239.641	185.478
Kas	0	0
	239.641	185.478

6 Reserves en fondsen

Het eigen vermogen wordt in de toelichting op de balans in de enkelvoudige jaarrekening nader toegelicht.

	Continu-ïteits-reserve	Bestem-mings-reserve 1	Bestem-mings-reserve 2	Bestem-mings-reserve 3	Bestem-mings-fonds	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2018	54.331	47.986	11.603	15.000	50.030	178.950
Mutaties						
Onttrekkingen	0	0	-12.301	0	0	-12.301
Dotaties	0	0	698	0	0	698
Resultaatbestemming	43.685	0	0	0	0	43.685
Stand per 31 december 2018	98.016	47.986	0	15.000	50.030	211.032

Continuïteitsreserve

De dotatie heeft betrekking op het resterende saldo van de staat van baten en lasten in 2018. Hiermee voldoet deze reserve aan de interne richtlijn van SZH, te weten een bandbreedte van max. 1.5 maal de jaarkosten van de SZH-organisatie.

Bestemmingsreserves

De reserve 1 “Promotie SZH” is door sponsordotatie gevormd. In 2018 zijn hierop geen wijzigingen geweest. Het kan uitsluitend worden aangewend voor activiteit ter promotie en versterking van de SZH en de dierrassen en hun diensten en producten.

De reserve 2 is in 2017 ontstaan uit de specifieke wervingsactie “Red de Polder Panda”. In 2018 is voor deze actie € 698 ontvangen. Aan dit project is in 2018 € 8.217 besteed. Omdat het project in 2018 is geëindigd, is het restant van deze reserve ad € 4.085 is aan het resultaat toegevoegd.

De reserve 3 is in 2017 ontstaan uit een specifieke wervingsactie voor het project “Rassen die passen” (werktitel). De Triodos Foundation en de ASN Foundation hebben hiervoor in 2017 € 15.000 beschikbaar gesteld. De provincie Gelderland heeft hiervoor een subsidie van € 80.000 toegezegd waarvan in 2018 € 64.000 als voorschot is ontvangen. De acties ten behoeve van dit project zijn deels in 2018 uitgevoerd en worden in 2019 vervolgd. Aan dit project is in 2018 € 40.763 besteed. Het verschil tussen het ontvangen bedrag en de bestedingen is als kortlopende schuld opgenomen omdat de subsidie nog niet definitief is vastgesteld.

Bestemmingsfonds

Hieronder zijn fondsen opgenomen waaraan beperking in de bestedingsmogelijkheden door derden is bepaald of het gevolg zijn van speciale acties. SZH zal deze bestemmingsfondsen aanwenden of uitkeren in lijn van de wens of eisen van de gever. Het “Dr. Clasonfonds”, kan uitsluitend worden aangewend ter ere en voortzetting van het gedachtegoed van Anneke Clason voor de instandhouding van de rassen van de landbouwhuisdieren Nederland.

7 Kortlopende schulden

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	4.845	14.932
Belasting en sociale premies	3.836	63
Overige schulden en overlopende passiva	29.962	24.136
Vooruit ontvangen projectbijdragen	23.237	
	61.880	39.131

De kortlopende schulden hebben alle een resterende looptijd van korter dan een jaar. De overige schulden en overlopende posten hebben onder andere betrekking op de opgebouwde vakantietoeslag (€ 2.965), de start van SAVE Network (€ 5.307), en zwangerschapsuitkering

8 Baten uit eigen fondsenwerving

	2018	Begroting	2017
	€	€	€
Donaties en giften	31.669	26.000	28.587
Sponsoring	7.250	7.250	0
Verkoop goederen	1.652	7.500	8.674
Overige verkopen en diensten	2.368	0	0
Wervingsactie “Red de polderpanda”	4.085	10.000	8.836
Overige baten uit eigen fondsenwerving	4.756	9.512	0
	51.780	60.262	46.097

Donaties en giften betreffen begunstigersbijdrage. De verkoopopbrengst bestaat uit de materialen en boeken verkocht vanuit de SZH Stand op beurzen, vanaf SZH website en kantoor plus de doorbelasting van CMS-website aan deelnemende rasverenigingen. De wervingsactie ‘Red de polderpanda’ betrof een crowdfundcampagne ten behoeve van het beschermen van zeldzame runderrassen ten gevolge van de fosfaatregelingen.

9 Subsidies van overheden

	2018	Begroting	2017
	€	€	€
Subsidies Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit			
Subsidie -Projectbureau (1300026576)	120.000	120.000	
Subsidie -Projectbureau (1300024797)			80.000
Subsidie -Projectbureau (1300023786)			33.957
Subsidie -Projectbureau (1300026069)			81.000
	120.000	120.000	194.957

Vergelijking ten opzichte van voorgaand jaar en begroting en beschrijving van de baten.

- Subsidie: totaalbedrag EUR 120.000 beschikking nr. 1300026576, datum 24 april 2018

10 Projectbijdragen

	2018	Begroting	2017
	€	€	€
Rassen die passen			
Subsidie – Project Gelderse Rassen die Passen Provincie Gelderland (2017-017913)	40.763	80.000	0
ASN Foundation		10.000	
Prins Bernhard Cultuurfonds		10.000	
Triodos Foundation		5.000	
	64.000	105.000	0

Vergelijking ten opzichte van voorgaand jaar en begroting en beschrijving van de baten.

- Subsidie Provincie Gelderland: totaalbedrag EUR 80.000 zaaknummer 2017-017913, datum 9 april 2018. Van dit bedrag is in 2018 € 40.763 besteed aan het project
- De bijdragen van ASN Foundation en Triodos Foundation zijn in 2017 ontvangen. De bijdrage van het Prins Bernhard Cultuurfonds wordt in 2019 verwacht als het project is afgerond.

11 Baten uit beleggingen

	2018	Begroting	2017
	€	€	€
Rentebaten	60	120	0
	60	120	0

12 Lastenverdeling en toerekening aan de doelstelling

2018 Doelstelling	Werving baten SZH+Project bureau	Eigen Fonds werving	Gezam Acties	Beheer & Admin	Totaal 2018	Begroting 2018	Totaal 2017
	€	€	€		€	€	
Uitbesteed projectwerk	20.955		0	0	20.955	102.460	71.113
Publiciteit, communicatie	12.607		0	0	12.607	12.500	12.369
Personeelskosten	106.938		0	0	106.938	143.149	111.998
Huisvestingskosten	3.054		0	0	3.054	4.200	3.510
Kantoor en algemene kosten	23.085	1.877	0	203	25.165	22.780	22.683
Afschrijving	199		0	0	199	200	201
	166.838	1.877	0	203	168.918	285.289	221.454

In de kostenverdeelstaat worden de directe en de indirecte kosten toegewezen aan de doelstelling, aan de werving van baten of aan de post 'beheer en administratie'. Bij directe kosten is de relatie tussen de geleverde prestatie en de behaalde doelstelling direct aanwijsbaar. De directe kosten worden voor 100 procent toegerekend aan de bijbehorende hoofdgroep. Bij indirecte kosten is er geen directe relatie tussen de geleverde prestatie en de behaalde doelstelling. Deze indirecte kosten worden over de verschillende hoofdgroepen op basis van een verdeelsleutel toegerekend. Die verdeelsleutel is het gemiddelde aantal medewerkers dat gedurende het jaar is ingezet voor de activiteiten in een hoofdgroep. Daarbij wordt in de begroting uitgegaan van de begrote formatie en bij de realisatie van de werkelijke gemiddelde bezetting in het boekjaar.

13 Personeelskosten

	2018	2017
	€	€
Lonen en salarissen	74.078	72.742
Sociale lasten	16.847	12.756
Overige personeelskosten (incl. inhuur en verzuimverzekering)	16.013	26.500
	106.938	111.998

Gemiddeld personeel in FTE 1,80

De leden van het dagelijks bestuur hebben recht op een vrijwilligersvergoeding. Andere leden van het stichtingsbestuur ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden. Wel ontvangen de bestuursleden een kostenvergoeding voor de gemaakte kosten en een kilometervergoeding van maximaal € 0,19 per km. Totale km-kostenvergoeding aan bestuursleden bedraagt € 4.048.

14 Verbonden partijen

Op grond van de wijziging van art. 2:381 BW moet met ingang van boekjaar 2009 informatie worden verstrekt over transacties van betekenis met verbonden partijen die niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hierbij moeten de omvang van de transacties, de aard van de betrekking met de verbonden partij en andere voor het verschaffen van inzicht van belang zijnde informatie over deze transacties worden vermeld. Afhankelijk van het belang voor het inzicht kunnen transacties van gelijke aard worden samengevoegd. Vermelding van transacties tussen 100%-groepsmaatschappijen kan achterwege blijven (art. 2. 381 lid 3 BW)

Deze bepaling is niet van toepassing voor kleine rechtspersonen, tenzij zij een NV zijn. In dat geval blijft de vermelding beperkt tot dergelijke transacties (direct of indirect) met bestuurders, commissarissen en de voornaamste aandeelhouders

Overige gegevens

Overzicht besteding subsidie beschikking nr. 1300026576

Budget 2018:

Taak	Personeel	Materieel	Coördinatie	Totaal
	€	€	€	€
Ondersteunen rasorganisaties in kennis en voorlichting	107.970	9.800	2.230	120.000

Realisatie 2018:

Taak	Personeel	Materieel	Coördinatie	Totaal
	€	€	€	€
Ondersteunen rasorganisaties in kennis en voorlichting	106.605	14.398	2.250	123.253